

- Bu istək baxdığım filmlərin təsirindən yaranmışdı. Çoxuşaqlı ailə olsaq da, uşaqlıqdan tək olmağı, tək qalmaq seven biriyəm və düşündüm ki, yüksəklikdə də tək olacağam. Hətta, onu xəyal etmək, özünü zirvəyə dirmanan təsəvvür etmək belə, gözəl duyğudur. Amma o sənə necə çatacağımı bilmirdim. Həmin dövrdə rayonda qalardım və istədiyin hər şey haqqında məlumat əldə etmək elə də asan deyildi. Alpinist olmaq üçün hansı məktəbə getməli, hansı fənni oxumalı, kimə müraciət etməli olduğumu bilmirdim. Digər tərəfdən, evdəkilərin də təsiri var idi. Ona görə alpinistlik sadəcə bir istək olaraq qaldı.

- Tibb Universitetinə qəbul olmaqla İsmayılıdan Bakıya gəlirsəniz və tələbəlik həyatı başlayır. O illəri necə xatırlayırınsız?

- Kənddə, kasıb ailədə böyümüşdüm, gəlib zəngin ailələrin uşaqları ilə eyni mühitə düşdüm. Bu, məni ilk dövrlər kompleks

olan balaca bir uşaq vardı. Təxminən 5 yaşında bu uşaq ürək əməliyyatı olmuşdu. Əməliyyat uğurla keçsə də, ağciyərlərində problem yarandı və necəsə uşaq öldü. O, öləndən sonra onun görüntüsü gözümün önündən getmirdi. Neçə gün durmadan ağlamışdım. Uşaqların ölümünü görmək çox ağır mənəzədir. Bu, qəti şəkildə qeyri-peşəkarlıq kimi qarşılansın. Hazırda da işim elə də asan deyil. Ürək-damar cərrahlığı özü kifayət qədər çətindir. Lakin mövzu uşaqlar olanda, həssaslaşıram. Həmçinin, valideynlərin uşaqları xəstə ikən yaşadıkları kədəri, gərginliyi görmək istəmirəm. Onları təsəvvür edəndə əlim, ayağım titrəyir, işləyə bilmirəm.

- Bir az da indiki işinizdən danışağ.

- Təhsilimi başa vurduqdan sonra İzmirdə xəstəxanada çalışmağa başladım. Amma bir müddət sonra İraqda işləyən bir dostum orada mütəxəssisə ehtiyac olduğunu deyib, məni ora dəvət etdi. Hazırda İraqın Kərbala şəhərində Əl-Kəfil xəstəxanasında ürək-damar cərrahı olaraq çalışıram.

- Maraqlıdır, necə oldu ki, İzmirdəki işinizi qoyub, dəvəti qəbul edərək İraqa köçdünüz?

nilən səviyyədə olmadığından ölkəyə kənardan gətirilən həkimlərin sayı çoxdur. Xəstələrin xarıcdan gələn savadlı həkimlərə böyük hörməti və inamı olur.

- Yəqin ki xarıcdan gətirilən həkimin də maaşı yüksək olar.

- Bizdə aylıq sabit maaş verilir. Aya 4 min dollar alırır. Başqa ölkədən gətirilən həkimlər xüsusi yataqxanada qalırlar və yeməklə təmin olunurlar. Biz sadəcə paltar və özümüzlə lazım olan xüsusi nələrə almağa pul xərcləyirik.

- Başqa ölkədə yaşamağın çətinlikləri nələrdir?

- Orada həkim işləyən yeganə azərbaycanlıyam deyə, tamamilən asosial mühitdəyəm. Səhər işə gedirəm, axşam işdən evə gəlirəm. İşdən sonra gediləcək əyləncə, alış-veriş mərkəzi yoxdur. Həmçinin dili bilmədiyim üçün kimləsə danışmaq, nə işə fikir bölüşmək kimi şansım olmur. Tamamilən qapalı bir vəziyyətdə yaşayıram. Türk həkimlər var, bəzən onlarla danışırım. Amma ümumilikdə asudə vaxtlarımı film izləyərək və kitab oxuyaraq keçirirəm.

- Dili bilmədiyinizi qeyd etdiniz. Bəs, işdə xəstələrlə, xəstəxana işçiləri ilə necə danışırınsız?

- Orada bütün xarici həkimlərin tərcüməçisi var. Xəstələrlə tərcüməçi vasitəsilə ünsiyyət qururuq. Tibbi personal aramızda ingiliscə danışırıq. Tərcüməçi səhər iş başlayandan, bitənədək mənim yanımda olur. Hətta, öz tərcüməçimden xahiş etmişəm ki, sadəcə dediyim sözləri yox, danışarkən istifadə etdiyim jestləri belə xəstəyə düzgün çatdırın.

- Maraqlıdır, ürək-damar cərrahisi hansı xüsusiyyətlərə sahib olmalıdır?

- İlk olaraq vurğulayım ki, burada qadın-kişi, yəni cins ayrımı yoxdur. Deyə bilmərik ki, kişilər daha yaxşı cərrah olur, qadınlar yox və ya əksinə. Bunu təhsil illərindən anladım. Çünki qrup uşaqları ilə əməliyyata girən zaman elə oğlanlar vardı ki, qan gören kimi ürəyi gərdirdi, amma qızlar çox rahatlıqla əməliyyatı izləyirdilər. Yəni ilk olaraq cərrahın qan fobiyası olmalıdır. Bundan başqa, əməliyyat zamanı işini professional şəkildə görmək üçün soyuqqanlı olmalı, amma əməliyyatdan sonra xəstə ilə empatiya duyğusunu qurmağı bacarmalıdır. Bir də yaxşı tikmək qabiliyyəti olmalıdır. Bunu məişətdə istifadə edilən tikmə kimi yox, əl əzələlərinin həssaslığı və barmaqların hissiyyatı, biləyin tikmə zamanı dönməsi kimi anlayın. Son olaraq tez qərar vermə gücünə sahib olmaq lazımdır. Çünki əməliyyat zamanı qərar vermə vaxtı çox azdır. Bacardığın qədər tez və düzgün qərar verməlisən.

- Yüzlərlə əməliyyatda olubsunuz. Hər dəfə əməliyyata girəndə həyəcan hissi olur?

- Bu hiss xəstəyə, onun xüsusiyyətlərinə, psixologiyasına görə dəyişir. Məsələn, elə xəstə var ki, söhbət zamanı çox rahatlıq verir. Xəstə rahat, pozitiv, gülərüzlüdürsə, cərrah da rahat olur və əməliyyatı da uğurlu olur. Amma əksinə xəstə çox titiz, narahatdırsa, həmin əməliyyatda problem çıxma faizi yüksəkdir.

- Başqa birinin ürəyinin əllərinin arasında döyündüyünü görmək necə hissidir?

- Bu sözle ifadə edilə bilməyəcək dərəcədə möhtəşəm duyğudur. İlk dəfə bunu 2012-ci ildə sentyabr ayında yaşamışam. O ki qəlbə əlinə alırsan və o döyünür. Həmin an həyəcədən öləcəkdim. İnanın səmimiyyətimə, hər əməliyyatda eyni səviyyədə olmasa da, ona yaxın hissələr keçirirəm. Bunu da qeyd etdim ki, neçə ildir əməliyyatlarda iştirak edirəm, hələ ki eyni quruluşa malik ürək görməmişəm. Barmaq izlərimiz kimi ürəklərimiz də özünəməxsus olur.

- Söhbətimiz zamanı İraqda tək olduğunuz, asosial bir həyat keçirdiyinizi qeyd etdiniz. Elə an olub ki, hər şeyi geridə qoyub ölkəyə və ya Türkiyəyə, yəni əvvəlki işinizə qayıtmaq istəyirsiniz?

- İlk gətdiyim dövrlər darıxdırdı. Amma bir müddət sonra alışsən. Hətta, arada valideynlərimi görməyə gələndə Kərbala üçün daşıyıram. Türkiyəyə və ya Azərbaycana qayıtmaq planım işə yoxdur. Növbəti mərhələdə artıq Almaniyaya getməyi hədəfləyirəm. İraqda işlədiyim dönmə mənə böyük təcrübə qazandırdı və qazandıra da davam edir. Amma gələcək karyerəmdə daha uğurlu nəticələr əldə etmək üçün Almaniyaya gedib ürək köçürülməsi və robotik ürək cərrahiyyəsi ilə məşğul olmağı planlayıram.

- Uğur demişsən sizcə, uğurun sirri nədir?

- Çalışmaq. İnadla, əzmlə çalışmaq. Qarşına qoyduğun məqsəd üçün mütləq ciddi şəkildə çalışmalısən. Lazım gəlsə, dostlarından, ailədən belə vaz keçib bütün gücünü oxumağa, çalışmağa sərf etməlisən.

Kərbalada ürək damar cərrahisi işləyən azərbaycanlı həkim

Yusif Əbdülov: “Ürəyin döyüntülərini ilk dəfə əllərimin arasında hiss edəndə az qala həyəcədən öləcəkdim”

Günel Azadə

Həkimlik uşaqlıq arzusu olmasada, işləməyə başladığından sonra bu sahəni sevib. Tibb üzrə ikinci təhsilini Türkiyədə aldıqdan və bir müddət orada çalışdıqdan sonra İraqda işləməyə başlayıb. Deyir ki, İraqda işləmək ona böyük təcrübə qazandırdı. Gələcək üçün hədəfləri isə tamam başqadır. “Uğur hekayəsi” rubrikamızın qonağı hazırda İraqın Kərbala şəhərində Əl-Kəfil xəstəxanasında ürək-damar cərrahisi işləyən Yusif Əbdülovdur.

Qeyd edək ki, Y.Əbdülov 1986-cı ildə İsmayılıdan anadan olub. Orta təhsilini orada aldıqdan sonra ali məktəbə qəbul olaraq Bakıya köçür. 2003-2009-cu illərdə Azərbaycan Tibb Universitetində pediatriya fakültəsində oxuyub. 2012-2017 Türkiyənin Ege Universitetində ürək-damar cərrahlığı üzrə təhsil alıb. Cərrahiyyə və tibbi ixtisası üzrə 10 illik iş təcrübəsi var. 200-dən çox açıq ürək əməliyyatlarında baş cərrah, 450-dən çox açıq ürək əməliyyatlarının da isə ikinci dərəcəli cərrah olaraq iştirak edib. 400-dən çox periferik damar əməliyyatını baş cərrah kimi, 200-dən çoxunu isə baş asistent kimi həyata keçirib.

- Sosial media paylaşımlarınızdan hiss olunur ki, işinizi çox sevirsiniz. Peşənizə olan bu sevgi uşaqlıqdan var idi, ya işlədikdən sonra yarandı?

- Düzü, uşaqlıqda hansı peşəni istəməyimin bir əhəmiyyəti yox idi. Bu, o dövr üçün bir çox ailələrdə rast gəlinən situasiyadır. Valideynlər uşaqları yönləndirir, peşə seçimində öz qərarlarının düzgün olduğunu düşünürlər. Bizdə də anam həkim olmağımı istəyirdi. Evdəkilərin seçimimə təsiri ilk mərhələdir, növbəti mərhələ mühitin təsiri. Yəni həkimə olan hörmət, peşənin sanballılığını, ağırlığını filan nəzərə alaraq bir də gördüm ki, Tibb Universitetinə hazırlaşıram. Tam olaraq sevginin yaranması isə iş heyətində atdığım ilk addımlarla başladı. İşlədikdən, insanları sağaltdıqdan sonra işimi sevdim.

- Deyirsiniz ki, o illərdə sizin hansı ixtisası istəməyinizin bir önəmi olmayıb. Maraqlıdır, “Yusif, hansı peşəyə yiyələnmək istəyirsən” sualını versəydilər, nə cavab verərdiniz?

- (Gülür) Alpinist.

- Bəs, nə üçün öz istəyinizdən əl çəkdiyiniz?

salırdı. Qrup yoldaşlarımla elə yaxın əlaqəm olmadı, qaynayıb-qarışan biri deyildim. Həmçinin, maddi təminat üçün işləməyə məcbur idim deyə, dərindən sonra işə gedirdim. İlk vaxtlar bir klinikada, daha sonra Məhkəmə-Psixiatrik Ekspertiza Mərkəzində işləyirdim. Dərindən çıxıb Maşağaya gecə növbəsinə gedirdim. Ona görə elə də sosial biri deyildim. Amma son illərdə əsl dostları tapdım. Onlarla gözəl vaxt keçirirdik.

- Azərbaycandakı tibb təhsiliniz pediatriya üzrədir. Nə üçün bu ixtisası davam etdirmədiyiniz, xarıcdakı təhsilinizi ürək-damar cərrahlığı üzrə aldıңыз?

- İxtisas seçimi zamanı əvvəlcə mülki işi, ikinci isə pediatriyanı yazmışdım və balıma görə ora düşdüm. Düşdüyüm ilk gündən özümə söz verdim ki, necə olursa, olsun ixtisası dəyişəcəyəm. Pediatriyanı heç vaxt istəməmişəm. Hətta ikinci ixtisasımda da uşaqlarda ürək-damar cərrahlığını seçmə şansım olsa da, imtina etdim. Çünki qəti şəkildə bu sahəni istəməmişdim.

- Maraqlıdır, bu qərarın alınma səbəbi nədir?

- Həkimlik bütün ixtisaslarda çətinidir, amma mən uşaqların xəstəliklərini, onların acı çəkmələrini görməyə dözə bilmirəm, özümən asılı deyil. Bununla bağlı heç də yaxşı olmayan bir xatirəm var. Türkiyədə təhsilə təzə başladığım vaxtlarda reanimasiyada xəstəliyi çox ağır

- Bəlkə də təsadüfdür, amma İraqdakı həyat mənə əvvəldən maraqlı gəlirdi. Bir dövrlər işləməyə başladığımdan sonra, onların fəaliyyətini izləyir, barələrində çəkilməmiş filmlərə baxırdım. Həmişə, görsən, gənclər niyə ora qoşulur, kənardan danışılan kimi doğruydunda qorxunc ölkədimi deyə, beynimdə suallar vardı. Ona görə təklif gələndə, düşünmədən qəbul etdim.

- Artıq, yarım ildən çoxdur ki, orada işləyirsiniz, beyninizdəki suallara cavab tapa bilirsiniz, özünüzü necə hiss edirsiniz?

- Özümü çox yaxşı hiss edirəm. Əslində, savaşın ortasına gətirdiyimi düşünürdüm, amma elə deyilmiş. Yeni istədiyimi o savaş ab-havasını, həyəcanını tapa bilmədim (gülür). Həqiqətən də orada işləmək böyük zövq verir. Yeni qıraqdan deyilənləri eşitmək fərqli, amma gəlib həmin hadisələrin canlı şahidi olmaq təmən başqadır. Bir məsələnin fərqi varımdı ki, islam dini ərəb ölkəsində daha gözəldir. Oradakı insani münasibətləri, dinə olan münasibəti görəndə islama olan hörmət və sevgim daha da artır. Onlar dini qaydalarına uyğun yaşayırlar.

- Orada səhiyyə sistemi necədir?

- Açıqı, buradakı həkimlərin elə də peşəkar olmadığını, xəstələrini sevmədiklərini müşahidə etmişəm. Xəstələrinə qarşı çox amansız olurlar, pul üçün incidib, hətta, yanlış diaqnoz belə qoya bilərlər. Təbii ki, aralarında vicdanlıları da var, amma rüsvətə görə incidənlər çoxluq təşkil edir. Yerli həkimlərin peşəkarlığı istəməmişəm.

